

2. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л.О.Коваленко, Л.М. Ремньова.– К.: Знання, 2005. – 485 с.
3. Колотов А. Транжира или скупердяй: нужна середина. Как правильно управлять запасами / А.Колотов, С.Бублик // Дистрибуция и логистика. – 2009. – № 10. – С. 6-8
4. Контроллинг в бизнесе. Методологические и практические основы построения контроллинга в организациях / А. М. Карминский, Н. И. Оленев, А. Г. Примак, С. Г. Фалько. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 256 с.
5. Методические указания по изучению курса «Финансовый менеджмент» и выполнению практических заданий для студентов специальности «Финансы и кредит». Часть IX. Управление товарно-материальными запасами [Электронный ресурс] / Сост. Кокин А.С. – Н. Новгород, 2006. – 55 с. – Режим доступа: www.fur.unn.ru/data/.../file.117412393
6. Пушкар М.С. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: монографія / М.С.Пушкар, М.Р.Пушкар,. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 370 с.
7. Стерлигова А.Н. Оптимальный размер заказа, или загадочная формула Вильсона / А.Н.Стерлигова // Логистик & система. – 2005. – №2. – С. 64-69, – №3. – С. 62-71

*Івашків І.М., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Голячи І.Д.*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ В УМОВАХ АРМБ

Потреби менеджменту підприємств та інших користувачів в обліковій інформації змушують бухгалтерів постійно оптимізувати та вдосконалювати форми обліку, змінювати ручний спосіб обробки даних на комп'ютерний. Застосування комп'ютерної техніки вносить певні зміни до організації обліку, при чому обчислювальна техніка з допоміжного засобу перетворюється на визначальний фактор організації обліку, змінюючи не тільки форму обліку, але й зміст. Ці зміни зумовлені способами обробки інформації, за яких забезпечується різна швидкість обробки первинних документів та надання звітних даних. На даний час в Україні використовують багато комп'ютерних програм автоматизації обліку. Найбільш відомими є такі: «1С: Бухгалтерія», «Парус», «Галактика», «Текон», «Аккон» та інші.

Проблеми автоматизації обліку розглядаються фахівцями кількох галузей знань: спеціалістами з інформаційних систем, бухгалтерами, менеджерами. Зокрема, ці проблеми досліджували такі науковці, як Гринберг А.С., Клименко О.В., Писаревська Т.А., Плєскач В.Л., Подольский В.І. та

інші. Їхні розробки ускладнюються тим, що потребують компетентності дослідника як у обліку, так і в сучасних інформаційних системах і технологіях. Саме тому проблемами комп'ютерних систем обліку займаються небагато науковців і практиків.

Використання комп'ютерних систем у обліковому процесі дає змогу впроваджувати на підприємствах автоматизовані робочі місця бухгалтерів (АРМБ). АРМБ скорочує час обробки інформації та підвищує вірогідність облікових даних. АРМБ забезпечує розв'язання завдань обліку з найменшою трудомісткістю. Обробка облікових даних на АРМ дає змогу своєчасно виявити і виправити можливі помилки, вживати заходів щодо автоматизації обліку витрат на виробництво і управління підприємством.

Процес обліку витрат на виробництво організовується у вигляді певної схеми робочих місць, яка відображає взаємодію різних працівників при реалізації облікових функцій. У цю схему входять робочі місця всіх працівників, функціональні обов'язки яких певною мірою пов'язані з веденням обліку.

Найбільш раціональним є розподіл АРМБ з обліку виробничих витрат на три категорії.

АРМБ обліку витрат на виробництво I категорії призначено для формування і підготовки первинної інформації, що формується безпосередньо на місцях виникнення інформації. АРМБ вирішує завдання обліку витрат на виробництво, яке стосується окремих підрозділів і дозволяє організувати систематичне і своєчасне виявлення відхилень від нормальних умов, проводити оперативний облік і здійснювати внутрішній аудит.

На АРМБ II категорії контролюється інформація, одержувана з АРМБ I категорії, вирішуються регламентні і запитні завдання з обліку витрат на виробництво в цілому по підприємству.

АРМБ III категорії призначено для аналізу роботи структурних підрозділів і підприємства в цілому, узагальнення зведених даних витрат на виробництво, здійснення оперативного контролю за використанням трудових, матеріальних ресурсів і грошових коштів, організації внутрішнього аудиту.

На АРМБ з обліку витрат на виробництво I категорії здійснюються такі роботи:

- формування нормативно-довідкової інформації;
- введення та контроль первинних даних;
- розрахунок нормативної собівартості готової продукції (видів послуг, товарів), нормативної собівартості бракованої продукції;
- формування даних, отриманих з інших АРМБ і від інформаційної системи, про фактичну витрату виробничих запасів та за іншими прямими витратами;
- угруповання витрат за статтями;

- розподіл витрат за об'єктами обліку;
- визначення витрат за місце виникнення витрат.

На АРМБ I категорії формується і відображається така вихідна інформація:

- відомість відхилень від норм фактичних витрат на виробництво;
- відомість аналітичного обліку загальновиробничих витрат;
- модель аналізу загальновиробничих витрат.

На АРМБ з обліку витрат на виробництво II категорії виконуються такі роботи:

- розподіл витрат за об'єктами обліку в цілому по підприємству;
- закриття рахунків;
- формування реєстрів аналітичного обліку за рахунками;
- калькулювання собівартості продукції;
- розрахунок фактичної собівартості готової продукції, робіт і послуг;
- аудит витрат на виробництво в цілому по підприємству.

На АРМБ по обліку витрат на виробництво III категорії зважаються такі завдання:

- аналіз відхилень фактичних витрат від поточних норм, правильність віднесення витрат на відповідні вироби, замовлення, види послуг тощо, виявлення причин і винуватців відхилень;
- складання звітності на рівні підприємства;
- моделювання витрат на виробництво;
- аудит господарської діяльності підприємства;
- вироблення і прийняття управлінських рішень з мобілізації внутрішніх резервів

АРМБ може функціонувати в різних типах локальних обчислювальних мереж. Завдяки цьому наявність діалогів, засобів спілкування бухгалтера з комп'ютером створює передумови для організації введення й обробки первинної документації, формування і виконання запитів «бухгалтер – комп'ютер». Цей діалог на стадії підготовки до обробки первинних документів включає набір формалізованих процедур, які забезпечують: введення даних в інформаційну базу підприємства, контроль вхідних реквізитів за допомогою заданих методів забезпечення вірогідності інформації, контроль збалансованості документів, друкування протоколу введення даних первинних документів, коригування даних первинних документів, обробку окремих показників документа, формування первинних документів за допомогою введених показників, організацію хронологічного масиву даних, виведення для друкування машинного документа.

Впровадження АРМБ дає змогу вдосконалювати організацію і методологію обліку. При цьому працівники бухгалтерії вивільняються від виконання рутинних процедур кодування первинних документів, вивірення машинограм із первинними документами. АРМБ дає можливість без будь-

якого посередника працювати бухгалтеру на ПЕОМ, що підвищує надійність інформації після обробки її, зменшує кількість помилок. Майже повністю виключається ручна праця бухгалтера при обробці первинних документів і формуванні облікових машинограм. АРМ збільшує продуктивність праці бухгалтера, підвищує її якість.

Список використаної літератури:

1. Гринберг А.С. Информационные технологии управления / Гринберг А.С., Горбачев Н.Н., Бондаренко А.С. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 479 с.
2. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку: [навч.посіб.] / О.В. Клименко. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
3. Писаревська Т.А. Інформаційні системи обліку та аудиту: [навч. посіб.] / Т.А. Писаревська. – К.: КНЕУ, 2004. – 369 с.
4. Плескач В.Л. Інформаційні технології та системи: [підруч.] / Плескач В.Л., Рогушина Ю.В., Кустова Н.П.– К.: Книга, 2004. – 520 с.
5. Подольский В.И. Информационные системы бухгалтерского учета /В.И.Подольский, Н.И. Уринцов, Н.С. Щербакова; под ред. В.И.Подольского. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005, – 255 с.

*Кайзер З.З., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Михайлишин Н.П..*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ

Управління оборотними активами підприємства дозволяє регулювати необхідну їх величину для досягнення безперервності його поточної діяльності і виконання виробничої програми. Нестача оборотних активів призводить до зриву виробничої програми, затримки різного роду виплат, а надлишок оборотних активів, і, в першу чергу, виробничих запасів, призводить до відволікання коштів із обігу, "заморожування" фінансових ресурсів, зростання дебіторської заборгованості.

Управління оборотними активами полягає в пошуку ефективних форм їх фінансування, оптимізації обсягу, удосконаленні структури, в досягненні бажаного рівня ліквідності, у підвищенні ефективності використання.

Традиційно управління оборотними активами проводиться за двома напрямками: формування необхідного рівня окремих видів оборотних активів і визначення їх суми в цілому та формування структури джерел фінансування цих активів. Кожен з цих етапів на підприємстві передбачає обґрунтування прийнятих обсягів оборотних активів, кожної їх складової та найбільш раціональної стратегії фінансування. В економічній літературі виділяються в основному чотири підходи до фінансування оборотних активів: ідеальний, агресивний,